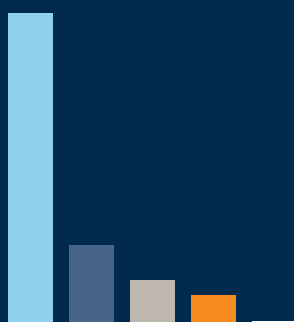

RENAS er landets ledende EE-returselskap. Vi er garantister for at elektrisk og elektronisk avfall blir gjenvunnet på en forsvarlig måte. I 2021 ble 77,9 % av alle produktene vi samlet inn gjenvunnet til nye materialer. 11,3 % ble utnyttet til varme og energi. Dette representerer store verdier for samfunnet, og bidrar til at verdifulle råstoffer kommer tilbake i kretsløpet.

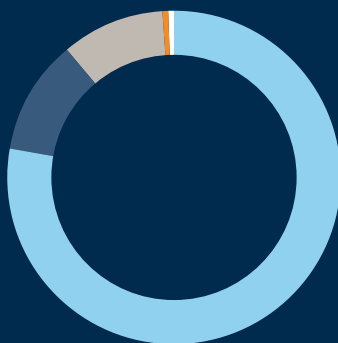
RENAS er en non profit-organisasjon, eid av Elektroforeningen (EFO) og Elektro og Energi – en bransjeforening i Norsk Industri.

Store verdier

- Jern – 40 943 tonn
- Aluminium – 10 289 tonn
- Kobber – 5 708 tonn
- Bly – 3 735 tonn
- Gull – 16,2 kg

Høy gjenvinningsgrad

- Materialgjenvinning – 77,9 %
- Energiutnyttelse – 11,3 %
- Deponi – 10,0 %
- Ombruk – 0,6 %
- Annen behandling – 0,3 %

Gjenvunnet kabel

16 209 tonn gjenvunnet kabel.
Tilsvarende fire ganger rundt jorda.

54 863

Av det RENAS samler inn,
blir 54 863 tonn til nye materialer.

971

Ressurser som potensielt er
verdt over 971 millioner kroner
ble ført tilbake til markedet.

70 470

RENAS samlet inn og behandlet
totalt 70 470 tonn EE-avfall i fjor.

441

Av det RENAS samlet inn av EE-avfall i fjor,
ble 441 tonn levert til ombruk.

Innhold

04

Leder

06

Medlem i RENAS

08

Redoit gjør det enkelt og sikkert

10

Sirkulære brødristerere
og vannkokere

12

Jakten på EE-tyvene

16

Slik jobber RENAS med
bærekraftsmålene

19

Klimaregnskap 2021

20

Fra avfall til nye produkter

22

Ansatte og styret

Leder

Når alt går i sirkel

2021 ble nok et annerledes år, med pandemi og restriksjoner. Men et år hvor vi likevel var litt mer innkjørt i endringsvilje og en ny måte å leve hverdagen på. Vi kan endring, har vi fått bevist, gang på gang. En parallell som vi gjerne trekker til vårt fag og vår bransje.

Vår oppgave er å gjøre det enkelt å ta miljøansvar, og ta vare på ressursene. Vi bidrar til å bygge oppunder prinsippene for sirkulærøkonomi gjennom kontakt med produsenter, organisasjoner, myndigheter og gjenvinningsbransjen. Med langsiktig tenkning, høy kompetanse og ansvarlighet er vi en pådriver for utvikling av lønnsom bærekraft.

Men vi er også avhengig av at alle bidrar. Bedrifter som privatpersoner. Med Redoit gjør vi det enkelt og sikkert for folk flest å bidra inn i sirkulærøkonomien. Tjenesten gjør det lettere å levere inn mobiltelefoner og annet IT-utstyr til ombruk eller gjenvinning – slik at verdifulle råvarer kan brukes på nytt. I årets miljørapport kan du lese om tjenesten, og også se hvordan et samarbeid med Clas Ohlson har fått bedriften til å tenke nytt rundt gjenvinning av plast fra elektriske produkter. Slike suksesshistorier håper vi det blir flere av.

Da må vi alle bidra til at EE-avfallet går i sirkel. Også myndighetene, som må gjøre det vanskeligere for de såkalte EE-tyvene å sette en stopper for innsamlingen.

Vi er på rett spor, men må fortsatt ha fokus – slik at vi i størst mulig grad kan slutte sirkelen.

God lesing!

Bjørn Arild Thon

Administrerende direktør
RENAS AS

—
Vår oppgave er å gjøre det enkelt å ta miljøansvar.

BJØRN ARILD THON

Administrerende direktør i RENAS

Medlem i RENAS

For bedrifter med produsentansvar tilbyr RENAS alt på ett sted. Medlemsavtalen med RENAS på EE kan enkelt utvides til å inkludere batterier og emballasje. På den måten får du som medlem totaloversikt gjennom RENAS sin medlemsportal, og kun ett kontaktpunkt å forholde deg til.

Samtidig kan du være trygg på at ditt produsentansvar ivaretas av de ledende aktørene på markedet innen hvert felt;

- RENAS på elektriske og elektroniske produkter
- Batteriretur på løse batterier
- Grønt Punkt Norge på emballasje

Med tette partneravtaler tilbyr vi Batteriretur og Grønt Punkt Norges tjenester gjennom RENAS-avtalen uten ekstra kostnad og rapportering.

Batteriretur er bransjeledende på innsamling, gjenvinning, sikkerhet og utvikling innen alle typer batterier i Norge. De satser på lokal gjenvinning av elbilbatterier med nytt anlegg på Øra i Fredrikstad, og har en internasjonal ledende posisjon innen høyenergibatterier fra kjøretøy og maritim sektor.

Med over 25 års erfaring med innsamling og behandling av emballasje er Grønt Punkt Norge et ledende kompetansemiljø. Medlemmer har tilgang til gjenvinningskalkulatoren, guider i design for kilde-sortering og kurs om alle typer emballasje og emballasjeoptimering. Grønt Punkt Norge inkluderer også rapportering til myndighetene om avfallsforebygging på vegne av medlemmene som en del av sine tjenester.

Min side

Min Side for medlemmer hos RENAS gir både oversikt og nyttig informasjon. Vårt løfte er å gjøre det enkelt å ta miljøansvar, og Min Side gir fullt innsyn i importen eller produksjonen som ligger til grunn for fakturering av miljøgebyr. En annen viktig funksjon er historisk statistikk helt ned på produktnivå.

Min Side gir deg også:

- oversikt over viktige dokumenter og informasjon knyttet til produsentansvaret.
- funksjoner som hjelper bedriftens klimarapportering og tilgang til spesialutviklede kurs om sirkulærøkonomi.

Du skal være trygg på at ditt produsentansvar ivaretas av de ledende aktørene på markedet.

Circular Norway

Circular Norway er et heleid datterselskap av RENAS og holder til i samme lokaler. Sammen har vi utarbeidet et digitalt kurs om sirkulærøkonomi som belyser sirkulærøkonomi i din bedrift og verdikjede. Kurset tilbys gratis for RENAS-medlemmer.

EU har satt et klart og overgripende mål om å bli et konkurransedyktig, ressurseffektivt nullutslippskontinent innen 2050. Omstillingen til sirkulærøkonomi er sentral for å oppnå dette målet, og den vil gjennom EUs *grønne giv* og tilhørende regulativer og strategier sette premissene også for norsk næringsliv i årene som kommer.

Sirkulær analyse

For svært mange bedrifter vil sirkulærøkonomi være det viktigste virkemiddelet for best mulig effekt innen miljø-, klima- og bærekraftsmål. Circular Norway tilbyr verktøyet Sirkulær Analyse for å måle sirkularitet i bedriften. Sirkulær Analyse gir bedriften en oversikt over hvor de står i dag relatert til de åtte prinsippene (se egen faktaboks) samt de 80 tilhørende strategiene for sirkulærøkonomi. Analysen kan utføres for et produkt, en divisjon eller et selskap og gir et svar og et utgangspunkt for å si hvor sirkulære man er basert på en kvalitativ undersøkelse. Analysen gir svar på hvilke områder man har gode tiltak, og hvor det er forbedringspotensial. En god score på sirkularitet vil også gi god score på miljø- og klimamål, og analysen er et praktisk rettet styringsverktøy og etablerer utgangsverdier som man kan måle fremgang utfra.

Circular Norway tilbyr også webinar eller bedriftstilpassede kurs, og workshops med ledergrupper eller prosjektgrupper som ønsker å komme videre i sitt arbeid med sirkulær omstilling.

Sirkulære nøkkelpinsipper

Kjerneprinsipper

Prioritere fornybare ressurser: Prioriter og velg fornybare, gjenbrukbare, giftfrie ressurser som materialer og energi på en effektiv måte.

Ivareta og forleng levetiden på det som allerede er produsert: Vedlikehold, reparer og oppgrader produktene mens de er i bruk, og gi produktene nytt liv etter endt bruk.

Bruke avfall som ressurs: Bruk avfallsstrømmer som en kilde til nye ressurser. Bruk avfall for gjenbruk og gjenvinning.

Aktiverende prinsipper

Design for sirkularitet: Ivareta et systemperspektiv i designprosessen slik at riktige materialer brukes, samt at design og levetid optimaliseres for fremtidig bruk.

Innovere forretningsmodeller: Skap større verdi og juster insentiver gjennom forretningsmodeller som bygger på samspillet mellom produkter og tjenester.

Ta i bruk digital teknologi: Optimaliser ressursbruken i verdikjeden ved bruk av data og digital teknologi. Dette gir innsikt i materialstrømmer og styrker aktørsamarbeidet i verdikjeden.

Samarbeide for felles verdiskaping: Samarbeid med aktører i hele verdikjeden for felles verdiskaping; internt i egen virksomhet, blant bransjeaktører, kunder og lokale og nasjonale myndigheter.

Styrke og utarbeide kompetanse: Forbedre kunnskapsproduksjonen i hele verdikjeden; drive forskning, strukturere erfaringer, støtte innovasjon og spre kunnskap om sirkulær økonomi.

Kilde: Circular Norway/Circle Economy

Sirkulærøkonomi

Redoit gjør det enkelt og sikkert

RENAS gjør det nå lettere å levere inn mobiltelefoner og annet IT-utstyr til ombruk eller gjenvinning på en enkel og trygg måte – slik at verdifulle råmaterialer kan brukes på nytt.

Redoit er helt enkelt en løsning der du og jeg kan registrere produkter vi vil sende til ombruk eller gjenvinning på den nye nettsiden redoit.no – og få tilsendt emballasje med pakkeseddel fra Bring slik at pakken enkelt kan leveres på nærmeste postkontor.

Det ligger mange utdaterte eller ødelagte mobiltelefoner i de tusen hjem, og vi ønsker å få materialene fra disse tilbake i verdikjeden, så vi unngår miljø- og klimabelastningen fra utvinning av nye råmaterialer.

– Forbrukere vegrer seg for å levere mobiltelefoner på gjenbruksstasjonen fordi de er usikre på hvilke data som kan ligge i telefonen. Og det er nettopp poenget med Redoit, det skal være både enkelt og sikkert, sier Eyrún Gudjonsdottir, prosjekteier for Redoit hos RENAS.

Ryddig og sikker prosess

Forsendelsen blir sporet og innsenderen vil få beskjed via sms eller e-post både når den er mottatt, og når dataene er forsvarlig slettet. Redoit tilbyr også levering og henting ved hjelp av spesielt egnet innsamlingsemballasje for mobiltelefoner og IKT utstyr til bedrifter. Hos RENAS sitt mottak vil produktene bli

evaluert og går enten til ombruk, komponent-ombruk eller gjenvinning.

Det skal ikke koste noe å sende inn brukte mobiltelefoner eller andre IT-produkter gjennom Redoit, og de som sender inn mottar heller ingen betaling for sine gamle produkter.

RENAS fokuserer på kunnskap og forståelse:

– Med denne ordningen ønsker RENAS å hjelpe flere til å forstå sirkulærøkonomi, hvordan vi alle kan bidra og hvorfor det er viktig. Vårt hovedmål er å løfte verdi-produkter opp fra avfallsstrømmen og dermed muliggjøre at produktene får evig liv, enten igjennom ombruk av produkter og komponenter eller resirkulerte materialer, presiserer Gudjonsdottir.

Pilot ga tydelige svar

Sommeren 2021 ble det gjennomført en pilot i samarbeid med Fremtind Forsikring med mål om å teste selve plattformen og innsamlingsløsningen.

Gjennom prosjektet ble det avdekket at mange hadde flere mobiler liggende hjemme – gjerne av eldre årgang.

Eyrún Gudjonsdóttir er
prosjekteier for Redoit
hos RENAS.

Kritiske råmaterialer i mobiltelefoner:

- Gallium
- Nikkel
- Indium
- Litium

– Fra flere ulike testgrupper lærte vi at gamle mobilere kan ha en affeksjonsverdi. Men også at folk ikke vet hva de skal gjøre med dem. PC og annet IT-utstyr tar ofte arbeidsgiveren seg av, men mobilen blir et privatprodukt som den ansatte selv må ta ansvar for når man bytter den ut, forklarer hun.

– Vi ønsker å få inn alle slike produkter og forventer å få inn en del gammelt.

En del av RENAS' innsamlingsystem

Redoit-konseptet blir nå en integrert del av RENAS sitt landsdekkende innsamlings-system. Vi vil tilby sikker innsamling av mobilere og datautstyr fra bedrifter slik at de ansatte kan levere utrangerte produkter i

trygge former på jobb. Vi tar også konseptet ut i forhandlerleddet for sikker innsamling ute i butikk av produkter som kan inneholde sensitive data.

I tillegg har vi introdusert en versjon av Redoit som en løsning for nettbutikker slik at de kan tilby gratis retur av all småelektronikk, slik forskriften pålegger dem.

– Nettbutikker som er medlem hos oss, kan benytte Redoit for å tilby retur fra sin egen nettside. Produktene blir så sendt fra forbruker og direkte til vårt behandlingsanlegg.

– Vi har laget en innsamlingsløsning som er enkel å bruke samtidig som datasikkerheten er ivaretatt. Ikke minst er det en løsning som bidrar til sirkulærøkonomi. Det er viktig at vi alle er klare over at selv om produktet ikke virker lenger, kan det inneholde komponenter som kan gjenbrukes i nye produkter, avslutter Gudjonsdóttir.

Sirkulære brødristerere og vannkokere

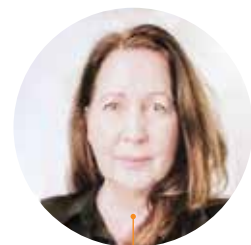
Clas Ohlson svarte ja da RENAS ville gjennomføre et prosjekt om gjenvinning av plast fra elektriske produkter. Det ga nyttig læring til begge selskaper.

For RENAS startet prosjektet med et ønske om å se nærmere på en større del av verdikjeden sammen med medlemmer. At nettopp Clas Ohlson takket ja, var gledelig, da dette er en stor aktør, med innflytelse over produksjonsprosessen, bredt sortiment av dagligdagse produkter og et langsiktig fokus på bærekraftsarbeid.

– Å delta i prosjektet ga oss en mulighet til å få større kunnskap om muligheten til å gjenvinne plast fra våre elektriske produkter, sier Carina Hemstrand, Product Compliance & Sustainability Manager i Clas Ohlson.

Prosjektet ble styrket av Abishana Saravani, som studerer Industriell kjemi og bioteknologi ved NTNU i Trondheim. Sivilingeniørstudenten hadde sommerjobb hos RENAS og bidro inn med bred faglig kompetanse innen kjemi, materialer og plasttyper.

Samarbeidsprosjektet fikk navnet «Gjenvunnet plast fra elektriske produkter», og det overordnede målet var å gjøre produktene mer gjenvinnbare og øke andelen gjenvunnet materiale i produksjon.

Carina Hemstrand i Clas Ohlson sier prosjektet har gitt bedriften muligheten til å se nye måter å gjenvinne plast på.

Spesifikke og komplekse krav

I prosjektet ble det kartlagt materialer og plasttyper i utvalgte produkter, gjenvinningsprosess på gjenvinningsanleggene, og plastprodusenter som jobber med gjenvunnet materiale. En vannkoker, en blender, en lampe med solceller og en USB-lader var blant eksempelproduktene fra Clas Ohlsons sortiment.

Miljø og sikkerhet kolliderer

Når det gjelder plast i akkurat elektriske produkter, så er to viktige aspekter på kollisjonskurs; sikkerhetsspørsmålet og miljøspørsmålet:

– Elektriske produkter skal være trygge, og en del av det er at de ikke skal brenne. Derfor er noen plastdeler ofte tilsatt flammehemmende kjemikalier, noe som gjør at plasten ikke kan gjenbrukes, forklarer Carina Hemstrand.

Men måten denne typen produkter kjøpes inn på i dag, gjør at det ikke er Clas Ohlson eller tilsvarende selskaper som setter spesifikasjonene og tekniske krav på materialnivå. De bestemmer derimot overordnede egenskaper og påser at produktene er egnet og tillatt i markedene der de skal selges. Slike tekniske materialkrav bør derfor i fremtiden inkludere krav til bruk av gjenvunnet materiale der det er mulig, og utformes med tanke på å gjøre produktene mer gjenvinnbare når de blir avfall, er en av konklusjonene RENAS trekker.

Anbefaler testproduksjoner i lokalmarked

For RENAS medførte prosjektet nyttig læring om hvordan produksjonskjeden for forbrukerprodukter fungerer. Det er godt kjent at plast er uhyre kompleks, noe dette prosjektet viste veldig tydelig.

– Den raskeste veien til endring og resultater er nok å ta for seg noen få produkttyper, og gjøre noen testproduksjoner i lokalmarkedet, hvor man søker å ha kontroll fra design, materialvalg og produksjon for å lage produkter

Aktuell forskning

Prosjektet fikk aktuell bakgrunnsinformasjon fra NONTOX-prosjektet, som er et samarbeid mellom europeiske forskningsinstitutter, industri og academia under Horizon 2020-programmet. Prosjektet går ut på å øke gjenvinningsnivået av plast som inneholder farlige stoffer.

En betydelig begrensning for gjenvinning av plast fra EE har vært innholdet av miljøgifter som bromerte flammehemmere. NONTOX-prosjektet har utviklet flere gjenvinningsprosesser, blant annet en løsemiddelbasert prosess som separerer og fjerner forurensninger og tilsetningsstoffer.

Prosjektet har også jobbet med pyrolyseteknologi som gjør plastavfall flytende og danner et råmateriale som kan brukes til å produsere brensel, kjemiske produkter samt gass og kull til energiproduksjon.

som har både god kvalitet og god gjenvinnbarhet. Da får man testet om materialspesifikasjonene er gode nok, man får testet leverandører og produsenter, og man får testet nye produkter i markedet, sier markeds- og kommunikasjonssjef Anja Ronesen.

Prosjektet bidro også til at RENAS fikk kartlagt noen produsenter av plast fra gjenvunnet materiale og lærte mer om hvordan de jobber.

Øker kravene til materialinformasjon

Hos Clas Ohlson opplever de at samarbeidsprosjektet med RENAS har bekreftet at reisen mot full sirkularitet er noe industri, myndigheter, organisasjoner og forbrukere må gå sammen om.

– Med tanke på transparens og sporbarhet i verdikjeden lærte vi at det krever stor innsats for å få innhentet korrekt informasjon om materialdetaljer – og fremfor alt informasjon om tilsetningsstoffene som brukes til å produsere plastdelene, sier Carina Hemstrand.

Nå øker Clas Ohlson kravene til informasjon om materialene i produktene sine.

Jakten på EE-tyvene

I 2,5 år har tidligere politimann og politispaner Johnny Brenna kartlagt hvem som står bak tyveriene av EE-avfall i Norge. Nå er funnene klare.

Prosjektet «EE-avfall på avveie» ble startet høsten 2019 av returselskapene for EE i Norge; RENAS, Norsirk, Recipo og ERP Norway. Prosjektet avsluttes høsten 2022, og funnene er interessante.

– Målet med det felleseide prosjektet «EE-avfall på avveie» har vært å kartlegge hvem som står bak tyveriet av EE-avfall i Norge. Er det tilfeldige personer, eller er tyveriet organisert? forteller prosjektleder Johnny Brenna.

Den tidligere politimannen og politispaneren ved Oslo politidistrikt forteller at prosjektet også har ønsket å undersøke hva som skjer videre med det EE-avfallet som stjeles fra disse returpunktene. Bli produktene gjenbrukt i Norge, kastes de usortert sammen med annet avfall eller eksporteres det ut av Norge?

Tydlig tale i loven

Det norske lovverket er klart: Det er forbudt å ta utrangerte EE-produkter fra godkjente returpunkter, det er forbudt å eksportere avfall som produkter, og det er forbudt å eksportere miljøfarlig avfall til utviklingsland. Begrunnelsen er at slik virksomhet fører til økt utslipp av miljøgifter, lavere gjenvinningsgrad og bidrar til svart økonomi. Den reduserer også lønnsomheten til de lovlydige aktørene i gjenvinningsmarkedet som prosjekteierne

Johnny Brenna er tidligere politimann og politispaner ved Oslo politidistrikt. Han har ledet prosjektet EE-avfall på avveie.

er en del av. Lønnsomheten reduseres fordi de mest profitable elementene tas ut av verdikjeden.

Likevel viser prosjektet at EE-tyverier foregår ved flere av elektrokjedenes returpunkter, og har tatt seg opp etter lettelsen på innreiserestriksjonene.

– I februar og mars 2022 har vi gjennomført flere observasjoner, både i Oslo, Viken, Agder, Bergen, Stavanger, Trøndelag og Nordland.

Bildet viser tyveri ved en av innsamlingspunktene av EE-avfall på Østlandet.

Målet med det felleseide prosjektet «EE-avfall på avveie» har vært å kartlegge hvem som står bak tyveriet av EE-avfall i Norge

Johnny Brenna

Anbefalinger fra prosjektet til myndighetene:

- Tydeliggjør og konkretiser kravene i forskriften til sikring mot tyveri for forhandlere og kommunale mottak.
- Hyppigere tilsyn av aktørene i verdikjeden.
- Hvordan tilsyn utføres, og resultatene av tilsyn bør i større grad være standardisert ut fra objektive og tydelige kriterier.
- Hvilke konsekvenser brudd på forskriften får burde i større grad vært konkretisert og systematisert.

Anbefalinger fra prosjektet til forhandlerne med mottak:

- Det må sikres, bemannes og ryddes.
- Innfør tydeligere interne rutiner og kontroll hos de enkelte mottakene.
- På noen sentrale plasser kan det være gunstig om forhandlerne i et område gikk sammen om et felles mottak med gode rutiner.

Ved de usikrede returpunktene er det rene markedsstemningen av plukkere på jakt etter kassert elektronikk.

Johnny Brenna

Prosjektet viser at EE-tyverier er et stort problem ved flere innsamlingssteder i landet.

Ved de usikrede returpunktene er det rene markedsstemningen av plukkere på jakt etter kassert elektronikk, forteller Brenna.

Sikring hjelper

På mange av elektrokjedenes returpunkter står EE-avfall tilgjengelig døgnet rundt. Mange har sikret EE-avfallet kun på natta bak innlåste inngjerdinger. Når disse åpnes for levering av EE-avfall i åpningstiden finner man gjerne et eget lite samfunn av EE-tyver på dagtid. Prosjektet har vist at både problemet og løsningen ligger her. Dersom EE-avfall blir sikret umiddelbart etter innlevering, så vil også problemet opphøre. Det har også prosjektlederen sett i praksis.

– Ved returpunktene på Ullevål, Alnabru og Vinterbro for eksempel er EE-avfall sikret i avlåste containere med nettbasert vakthold. Ved disse returpunktene, som tidligere yret av aktivitet og tyveri, er plukkerne nå borte, sier Brenna.

Det er derfor også en tydelig anbefaling prosjektet kommer med til myndighetene. Det er behov for å tydeliggjøre og konkretisere kravene i forskriften til sikring mot tyveri for forhandlere og kommunale mottak.

– Det er i dag et stort tolkningsrom, og det burde heller være mer tydelig hva som kreves basert på hva vi ser fungerer godt i praksis, mener Brenna.

I tillegg er det ønske om hyppigere tilsyn av aktørene i verdikjeden.

– Tilsyn har effekt, men når det er mange år mellom hver gang tilsyn blir gjennomført får det kortvarig virkning. Hvordan tilsyn utføres, og resultatene av tilsyn bør i større grad være standardisert ut fra tydelige kriterier. I tillegg bør det komme tydeligere fram hvilke konsekvenser brudd på forskriften gir, anbefaler Brenna.

Funn fra prosjektet:

- Prosjektet «EE-avfall på avveie» har gjennom omfattende spaning og observasjoner i 2,5 år dokumentert at tyveri av utrangert elektronisk og elektrisk avfall fra elektrokjedenes returpunkter er meget utbredt.
- Vi har avdekket en organisert og styrt virksomhet, der ulike nettverk har arbeidere som jobber systematisk med å overvåke og stjele kastet EE-avfall ved elektrokjedenes returpunkter, frakte varene ut av landet og selge det i Romania, Litauen og Nigeria.
- Kilder i politi og tollvesen, og mediasaker, viser tydelig at denne virksomheten gjerne også er koblet til annen type vinningskriminalitet, samt smugling, som innførsel av illegale piller og valutasmugling.
- Innlevert EE-avfall står ofte usikret og uvoktet hos elektrokjedene. Organiserte nettverk av «plukkere» jobber systematisk ved utvalgte returpunkter. Nettverkene overvåker returpunktene på dagtid. Når «nye» varer settes ut, står de klare med tomme biler og folk settes i arbeid med å plukke det mest verdifulle EE-avfallet i burene.
- Aktørene som stjeler EE-avfall har i hovedsak bakgrunn fra Romania, Litauen og Polen. Deres hovedmål er de rundt 330 returpunktene til elektrokjedene Elkjøp, Power, Skousen og Elon.
- Ved hjelp av GPS-detektorer på utvalgte produkter har vi dokumentert at stjålet EE-avfall fra returpunktene blir eksportert til andre land: Nigeria, Romania og Litauen. Noe av avfallet blir levert til skraphandlere i Norge, som skrapet det usortert sammen med annet metallavfall. En del av EE-avfallet omsettes også på arbeidsbrakker til østeuropeiske arbeidere. Vi har også sett eksempler på at bruktbutikker i Norge stjeler EE-avfall fra returpunktene.
- Pandemien og innreisebegrensningene førte til en markert nedgang i antall «plukkere» av EE-avfall hos returpunktene. Samtidig observerte vi at det ble levert inn markant mer gamle hvitevarer og småelektronikk til returpunktene fra mars 2019 – trolig fordi mange i Norge benyttet nedstengningen til å rydde i kjeller og loft, samt pusse opp.
- Da smittevernstiltakene ble sluppet gradvis opp høsten 2021, så vi at aktiviteten ved returpunktene tok seg opp igjen. Observasjoner foretatt i februar og mars 2022 viser at nettverkene av plukkere fra Romania og Litauen nå har returnert for fullt ved elektrokjedenes returpunkter. Polske plukkere, derimot, er nærmest fraværende.
- Vi ser også at noen av elektrokjedene har bedret sikringstiltakene sine det siste året, slik at EE-avfall blir låst inn og det er vanskeligere for uvedkommende å ta dette. Ved disse returpunktene er de organiserte plukkerne borte.
- Det er ikke blitt gjort funn som indikerer at stjeling av EE-avfall er et tilsvarende problem hos de kommunale avfallsstasjonene. Disse har sikret avfallet bedre enn de fleste elektrokjedene.

Det som stjeles fra returpunktene til elektrobbutikkene blir ofte fraktet videre ut av landet, og selges i Romania, Litauen og Nigeria.

Slik jobber RENAS med bærekraftsmålene

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe menneskeskapte klimaendringer innen 2030. De 17 bærekraftsmålene oppsummerer og gjenspeiler endringene og utfordringene verden står overfor.

RENAS sin uttalte ambisjon er «Ingen miljøgifter på avveie». Det helt grunnleggende formålet med RENAS er å ta vare på miljøet, som også er fundamentet i bærekraftsmålene som har med biosfæren å gjøre; vann, luft, hav

og jord. God håndtering og ressursforvaltning hindrer også utslipp av klimagasser.

RENAS har utviklet en bærekraftsstrategi og identifisert fokusmål der vi kan gjøre en forskjell:

Miljøansvar

RENAS skal fortsette å stimulere til bruk av beste tilgjengelige teknologi og innovasjon i behandlingsmetoder, og forbedre gjenvinningsgraden.

- RENAS gjennomgår alle avtaler med behandlingsanlegg med økt fokus på beste tilgjengelige teknologi og innovasjon i behandlingsmetoder, for å forbedre gjenvinningsgraden.
- I samarbeid med flere ulike medlemmer har vi undersøkt verdikjeder, studert gjenvinningsmetoder og sett på hvordan klima- og miljøfotavtrykk kan tas ned i alle fasene av produktens livssyklus.

Ombruk

RENAS skal tilby tjenester for bedre kvalitet i innsamling og økt ombruk som bevarer produkter og ressurser.

- RENAS har utviklet tjenesten Redoit som gjør det enkelt og sikkert å levere inn mobiltelefoner og IKT-utstyr.
- Et tillegg til Redoit er utviklet som en skreddersydd løsning til medlemmer som har nettbutikk. Løsningen gjør det enkelt og sikkert for nettbutikkene å tilby sine kunder gratis retur av EE-avfall (småelektronikk).
- RENAS er partner i elektronikkbransjens ombruksinitiativ OmBrukt AS.

Sirkulærøkonomi

RENAS skal bidra aktivt for å øke kunnskapen om sirkulærøkonomiske prinsipper og tilby tjenester for miljørapportering.

- For å bidra aktivt med kunnskap om sirkulærøkonomi har RENAS i samarbeid med sitt datterselskap Circular Norway utviklet et nettbasert kurs om sirkulærøkonomi, hvorfor det er viktig og hvordan bedrifter kan bidra positivt.
- RENAS har utviklet et rapporteringsverktøy som gir bedre innsyn og mer detaljer om gjenvinningsgrader og CO₂-ekvivalenter knyttet til gjenvinningsprosessen.
- RENAS har bidratt med formidling og prosjekter ved ulike utdanningsinstitusjoner for å gi praktisk kunnskap om sirkulærøkonomi til studenter.

Innovasjon

RENAS skal fortsette med nåværende og nye utviklingsprosjekter som kan bidra til økt bærekraft og forbedringer for våre medlemmer og i vår verdikjede.

- RENAS deltar i flere prosjekter og nettverk som legger til rette for økt innovasjon. Vi er aktive i klynger, prosjekter for forbedringer i regelverk og sikkerhet, og er aktive i Avfallsforsk.
- RENAS samarbeider med REdu, avfalls- og gjenvinningsbransjens kompetanseløft, og har en avtale med NMBU om student-internships.

Forvaltning

RENAS skal engasjere seg for at produsentansvarssystemet blir så effektivt som mulig, gjennom kontakt med myndigheter, medlemmer og andre aktører i verdikjeden.

- RENAS har bidratt med hørings svar i forbindelse med revidering av blant annet avfallsforskriften og bidratt aktivt til programutforming og innspill til politikere og forvaltning.
- Gjennom prosjektet «EE-avfall på avveie» har vi gjort en nøye kartlegging av problemer knyttet til stjeleling av EE-avfall fra mottak og ulovlig behandling. Prosjektet kommer også med klare anbefalinger til forbedringer til både myndigheter og mottak.

Klimaregnskap 2021

Et klimaregnskap er en kartlegging av en virksomhets klimafotavtrykk.

Greenhouse Gas Protocol (GHG-protokoll) er den mest brukte og anerkjente standarden for rapportering av klimagassutslipp. Et klimaregnskap som føres i henhold til GHG-protokollen rapporterer på Scope, 1, 2 og 3.

Scope 1 og 2 handler om de direkte utslippene virksomheten står for gjennom produksjon og energiforbruk.

Scope 3 handler om indirekte utslipp i verdikjeden fra innkjøp, transport, forretningsreiser, investeringer, bruk av produkter og avfallshåndtering.

RENAS har ingen direkte Scope 1-utslipp.

RENAS har kjøpt opprinnelsesgarantier tilsvarende energiforbruket rapportert i Scope 2. Opprinnelsesgarantien er dokumentasjon på at det har blitt produsert fornybar energi tilsvarende vårt forbruk i 2021. Kjøpet av opprinnelsesgarantier er med på å styrke konkurransevnen til norsk fornybarnæring.

Innenfor Scope 3 måler RENAS utslipp fra forretningsreiser (bil/tog/fly), samt de ansattes pendling. Disse utslippene kompenseres vi for med støtte til et Verified Carbon Standard (VCS)-prosjekt som beskytter tropisk skog i et urfolksreservat; REDD+ Matavén.

RENAS Klimaregnskap 2021

Scope	Utslippskilder	Tonn CO ₂ -ekvivalenter (før kompensasjon)	Klimanøytralitet oppnådd gjennom
1 – Direkte utslipp	Eget utstyr	0	Null utslipp fra eget utstyr
2 – Indirekte utslipp fra energi	Energibruk i kontorer (elektrisitet og fjernvarme)	0 (9,2)	Kjøp av opprinnelsesgaranti
3 – Andre indirekte utslipp	Forretningsreiser (bil/tog/fly) De ansattes pendling	0 (1,19) 0 (1,56)	Støtte av sertifisert prosjekt

Fra avfall til nye produkter

70 470 tonn EE-avfall ble behandlet i fjor. 77,9 % av alle produktene vi samlet inn ble gjenvunnet til nye materialer. Miljøgifter og skadelige stoffer skal ikke tilbake i kretsløpet. De blir destruert hvis mulig, eller lagt på sikre deponi. Se hele oversikten her.

Total mengde behandlet EE-avfall

Produktgruppe	Vekt (tonn)
Store industrielle kabler	16 209
Stort industrielt utstyr	15 684
Andre store produkter hvor en av de ytre målene er over 50 cm	13 175
Andre små produkter hvor lengste ytre mål er under 50 cm	12 555
Varme- og kuldeutstyr	8 303
Mindre it- og telekommunikasjonsutstyr hvor lengste ytre mål er under 50 cm	2 643
Lyskilder	986
Skjermer, monitorer og utstyr som inneholder skjermer med en overflate over 100 cm ²	910
Ioniske røykvarslere	5
Totalt	70 470

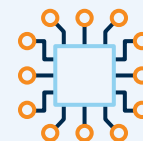
Disponering

Behandlingsmåte	Prosent	Vekt (tonn)
Materialgjenvinning	77,9 %	54 863
Energiutnyttelse	11,3 %	7 947
Deponi	10,0 %	7 036
Ombruk	0,6 %	441
Annen behandling	0,3 %	184
Totalt		70 470

Utplukkede miljøgifter

Fraksjon	Vekt (kilo)
Plast med bromerte flammehekkere	1 087 320
Lysrør/gassutladningslamper/lyspærer	1 009 781
Kretskort	978 136
Batterier	
• bly	84 900
• andre (alkaliske etc.)	60 996
• Li-ion (oppladbare)	46 937
• NiCd	45 073
• NiMH	31 386
• Litium (ikke oppladbare)	7 203
LCD-skjermer med lysrør/gassutladningslamper	381 622
Billed-/katodestrålerør (CRT), inkl. fluoriserende belegg	103 447
Tonerkassetter og fargetoner	36 625
KFK, HKFK og HFK fra kuldemøbler	25 424
Radioaktive kilder, som ioniske røykvarslere og detektorer	5 380
Høyspenningkondensatorer med PCB eller PCT	3 705
Småkondensatorer med PCB eller PCT	1 348
SF6-gass fra kasserte SF6-anlegg	1 018
Asbestholdige komponenter	655
Kvikksølvkomponenter	382
Komponenter med beryllium	10

Kretskort

978 136

Lyskilder

1 009 781

LCD-skjermer

381 622

Verdier

Ressurser	Vekt (tonn)
Jern – Fe	40 943
Aluminium – Al	10 289
Kobber – Cu	5 708
Bly – Pb	3 735
Gull – Au [kg]	16,2

Gull

16,2 kg

Mengdene er basert på beregninger, ikke faktisk veiing.

Ansatte

Bjørn Arild Thon

Adm. direktør
Tlf.: 91 80 10 26
bjorn.a.thon@renas.no

Istvan Molnar

Key Account Manager
Tlf.: 93 01 26 40
istvan.molnar@renas.no

Oktay Dordipour

Teknisk sjef
Tlf.: 41 39 37 07
oktay@renas.no

Per Halvard Øveren

Driftssjef
Tlf.: 92 84 77 77
per.halvard@renas.no

Rolf Arne Olsen

Økonomisjef
Tlf.: 90 01 42 86
rolf.a.olsen@renas.no

Anja Ronesen

Markeds- og
kommunikasjonssjef
Tlf.: 91 35 85 27
anja.ronesen@renas.no

Oddmar Uri

Regnskapsansvarlig
Tlf.: 93 45 70 19
oddmar.uri@renas.no

Eyrún Gudjonsdóttir

Business Development
Manager
Tlf.: 48 18 49 03
eyrun@renas.no

Styret

RENAS eies av bransjeorganisasjonene Elektroforeningen (EFO) og Elektro og Energi – en bransjeforening i Norsk Industri. RENAS drives som et non-profit selskap, og eierne kan ikke ta ut utbytte av driften. Eierne representerer store grupper av RENAS sin medlemsmasse, og det sitter til enhver tid to medlemmer fra Elektroforeningen og to medlemmer fra Elektro og Energi og en ekstern representant i styret. Styreledervervet alternerer mellom representanter for de to eierorganisasjonene.

Frank Jaegtnes

Styreleder
Elektroforeningen
(Elektroforeningen)

Hans Petter Rebo

Styremedlem
Norsk Industri
(Norsk Industri)

Gaute Vestbøstad

Styremedlem
Bombardier
Transportation Norway
(Elektro og Energi)

Geir Bjørnstad

Styremedlem
EVBox Norway AS
(Elektroforeningen)

Vibeke Lærum

Styremedlem
Advokatfirmaet Lærum AS
(Ekstern representant)

Jern

40 943

TONN

Tilsvare over 10 millioner jerngryter (å 4 kg).

Aluminium

10 289

TONN

Over 6 millioner sykkelrammer i aluminium (a 1,6 kg).

Gull

16,2

KILO

Tilsvare 64,8 tonn kretskort fra gamle PC-er.

Bly

3 735

TONN

Tilsvare 287 307 bilbatterier.

Kobber

5 708

TONN

Utgjør 2718,1 mil med kobberledning, som tilsvare luftlinjestrekningen Oslo-Tokyo tre ganger.

Renas.no

Besøksadresse: Karenslyst allé 9B

Postadresse: Postboks 268 Skøyen, 0212 Oslo

Telefon: +47 22 13 52 00

E-post: renas@renas.no

Redaksjon, rådgivning, design: Hyper Fortsiddellustrasjon/3D-design: Ronald Kabčiček / Hyper

